

Αξιολόγηση των Πανευρωπαϊκών Διαδρόμων IV, V, VII & προτάσεις για “Πράσινες Συνδυασμένες Μεταφορές” στην Ν.Α. Ευρώπη

1. Σκοπός & στόχοι της αξιολόγησης

Στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος GIFT “Green Intermodal Freight Transport” (www.gift-project.eu), το οποίο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα South East Europe (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) κατά 85% και από εθνικούς πόρους κατά 15%, μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, μελετήθηκαν και αξιολογήθηκαν τα δυνατά και αδύνατα σημεία των Πανευρωπαϊκών Διαδρομών IV, V, VII (Σχήμα 1) σε επίπεδο:

- Υποδομών (Infrastructure)
- Ποιότητας προσφερόμενων υπηρεσιών (Service quality)
- Αποδοτικότητα προσφερόμενων υπηρεσιών (Service efficiency)
- Αγοράς & εμπλεκόμενων παικτών (Transport market/Stakeholders)
- Περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Environmental impact)
- Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ICT)

Σχήμα 1. Πανευρωπαϊκοί Διάδρομοι

¹ Η κ. Χ. Αραμπαντζή είναι Μηχανικός Περιβάλλοντος και Υπ. Διδάκτωρ στο Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας & Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου (fmem11005@fme.aegean.gr)

² Ο Δρ. Β. Ζεϊμπέκης είναι Λέκτορας στο Τμήμα Μηχανικών Οικονομίας & Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και Μέλος Δ.Σ. της Ελληνικής Εταιρίας Logistics (vzeimp@fme.aegean.gr)

Για κάθε ένα από τα παραπάνω επίπεδα, επιλέχθηκαν να υπολογιστούν δείκτες απόδοσης με σκοπό την αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης των εν λόγω διαδρόμων (Σχήμα 2). Τα απαραίτητα δεδομένα για τον υπολογισμό των δεικτών συλλέχθηκαν από στατιστικά στοιχεία (EUROSTAT, ΟΟΣΑ), εταιρίες του κλάδου των μεταφορών, μελέτες της Ε.Ε. και των υπουργείων αλλά και μέσω εφαρμογής μοντέλων μεταφορών (transportation models).

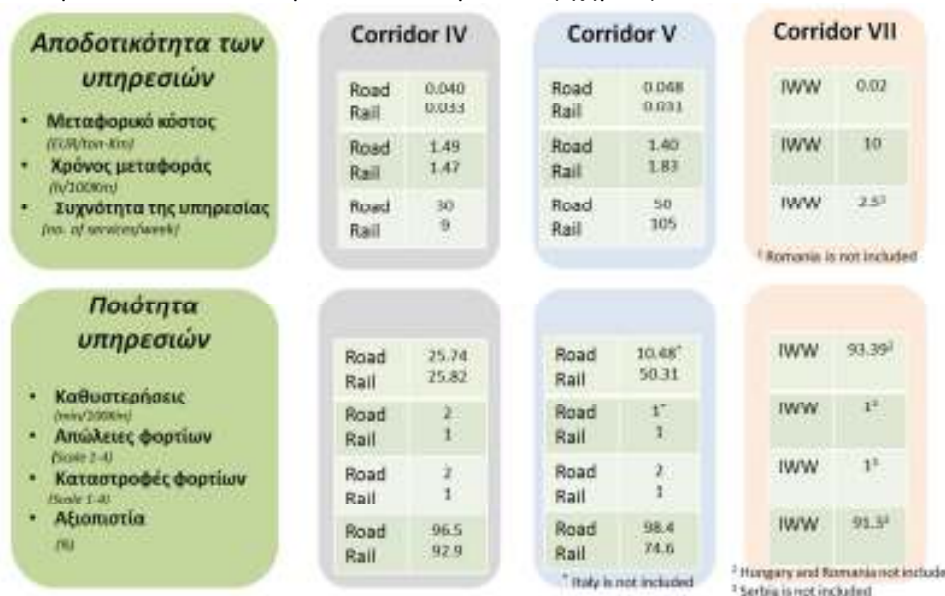
Παρακάτω ακολουθούν αναλυτικά οι έξι διαφορετικές κατηγορίες δεικτών, τα αποτελέσματα των οποίων, μπορούν να περιγράψουν την υφιστάμενη κατάσταση των Πανευρωπαϊκών Διαδρόμων IV, V και VI.

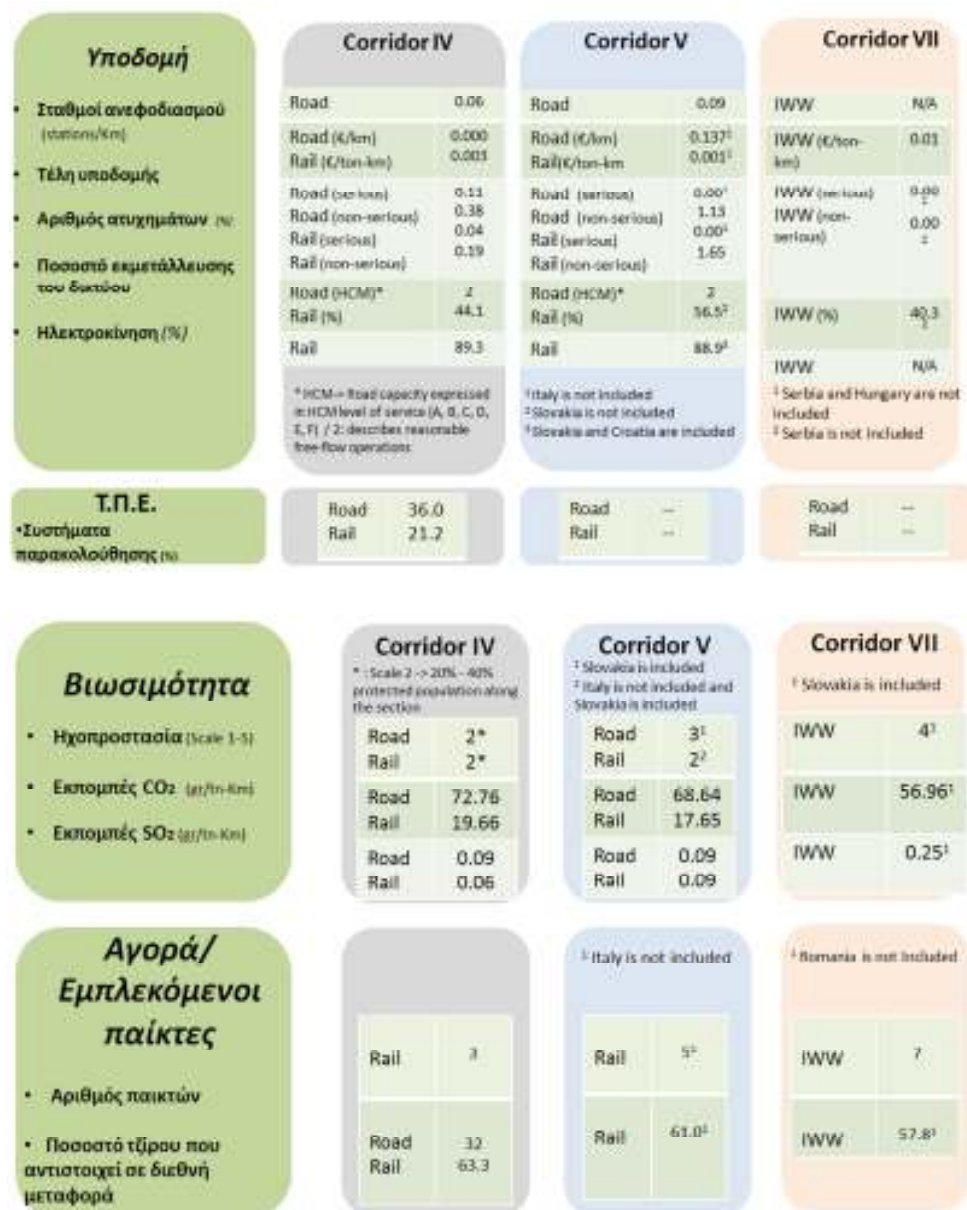
Σχήμα 2. Δείκτες απόδοσης (KPIs) για την αξιολόγηση των Διαδρόμων

2. Αποτελέσματα αξιολόγησης

Για κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες, υπολογίστηκαν οι επιμέρους δείκτες, τα αποτελέσματα των οποίων παρ ατίθενται παρακάτω (Σχήμα 3):

Σχήμα 3. (α) Αποδοτικότητα των υπηρεσιών, (β) Ποιότητα των υπηρεσιών

Σχήμα 3. (γ) Υποδομή, (δ), Τ.Π.Ε., (ε) Βιωσιμότητα, (ζ) Αγορά/Εμπλεκόμενοι παίκτες

Μελετώντας τα αποτελέσματα των υπολογισμών των εν λόγω δεικτών, εξήχθησαν μερικά σημαντικά συμπεράσματα ανά κατηγορία:

Σε επίπεδο αποδοτικότητας παροχής υπηρεσιών

- Το μεταφορικό κόστος είναι υψηλότερο στις οδικές μεταφορές
- Ο μεγαλύτερος χρόνος μεταφοράς παρατηρείται στις παραποτάμιες μεταφορές
- Ο Διάδρομος IV καταγράφει τα περισσότερα δρομολόγια χερσαίων μεταφορών

Σε επίπεδο αποδοτικότητας παροχής υπηρεσιών

- Οι μικρότερες καθυστερήσεις καταγράφονται στις οδικές μεταφορές
- Παρατηρούνται απώλειες εμπορευμάτων κυρίως στις οδικές μεταφορές

- Η αξιοπιστία των οδικών μεταφορών είναι καλύτερη σε σχέση με τις σιδηροδρομικές και τις παραποτάμιες

Σε επίπεδο υποδομών

- Παρατηρείται μικρός αριθμός σταθμών ανεφοδιασμού σε όλους τους διαδρόμους
- Τα περισσότερα τέλη διέλευσης καταγράφονται στον Διάδρομο V
- Το μεγαλύτερο μέρος του σιδηροδρομικού δικτύου είναι ηλεκτροδοτούμενο

Σε επίπεδο περιβαλλοντικών επιπτώσεων

- Το επίπεδο της ηχορύπανσης είναι σε ανεκτά επίπεδα. Εξαιρέση αποτελεί ο Διάδρομος VII
- Πιο φιλικό μέσον μεταφοράς εμφανίζεται να είναι το τρένο

Σε επίπεδο Τ.Π.Ε.

- Υπηρεσίες track & trace προσφέρονται από όλες τις εταιρίες σιδηροδρόμων στον Διάδρομο IV
- Συστήματα τηλεματικής χρησιμοποιούνται σε μεγάλο ποσοστό από τις εταιρίες οδικής μεταφοράς στον Διάδρομο IV

Σε επίπεδο αγοράς/παικτών

- Η αγορά των οδικών μεταφορών είναι κατακερματισμένη
- Υπάρχει μικρός αριθμός υφιστάμενων παικτών στη σιδηροδρομική μεταφορά

3. Προτάσεις για “Πράσινες Συνδυασμένες Μεταφορές” στην Ν.Α. Ευρώπη

Πέραν από την αξιολόγηση των εν λόγω Διαδρόμων, στόχος του Ευρωπαϊκού Έργου “GIFT” είναι η δημιουργία προτάσεων για τη βελτίωση των εμπορευματικών μεταφορών στους υπό μελέτη διαδρόμους με έμφαση στην ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών και στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Παρακάτω ακολουθούν μερικές προτάσεις που σχετίζονται με τις κατηγορίες που προαναφέρθηκαν:

Παρεχόμενες υπηρεσίες

- Παροχή ποιοτικών υπηρεσιών χωρίς απώλειες/καταστροφές
- Door-to-door service

Υποδομές / Πολιτεία

- Ολοκλήρωση ηλεκτροδοτούμενου σιδηροδρομικού δικτύου
- Απλούστευση διαδικασιών & μείωση του χρόνου διέλευσης στα σύνορα
- Διασύνδεση λιμένων με την ενδοχώρα (landlocked countries)
- Δημιουργία logistics hubs που να υποστηρίζουν τη συνδυασμένη μεταφορά

Περιβάλλον

- Κίνητρα από την πολιτεία για αντικατάσταση στόλου οχημάτων (με Euro V)
- Πιστοποίηση (green certification) και μέτρηση εκπομπών CO₂

Τ.Π.Ε

- Δημιουργία ολοκληρωμένων & διασυνδεδεμένων ηλεκτρονικών πλατφορμών
 - Track & trace
 - Proof of Delivery (PoD)
- Ενοποιημένο signaling system (ERTMS) στις σιδηροδρομικές μεταφορές

Αγορά-παίκτες

- Δημιουργία συνεργειών μεταξύ των εταιρών
- Ομαδοποίηση φορτίων (consolidation)
- Εξωστρέφεια με έμφαση τη Ν.Α. Ευρώπη
- Προσέλκυση νέων εμπορευματικών ροών κυρίως από την Άπω Ανατολή